

مقدمه

زراعت یک شغل الهی است؛ چنان که می‌توان گفت: خداوند رزاق و کریم، اولین و کامل‌ترین زارع است. اوست که آب را از آسمان می‌بارد و دانه را از دل خاک می‌رویاند. اگر نگوئیم همه، می‌توانیم بگوئیم که اغلب انبیا و اولیای الهی زارع بوده‌اند. گویی مشیت الهی بر این بوده است که این خاصان پاک، قبل از آن که به تربیت و هدایت انسان‌ها بپردازند، پرورش‌دهنده گیاهان و حیوانات باشند. به همین دلیل و دلایلی دیگر، زراعت از امور بسیار شریف و مقدس و در عین حال حیاتی نوع بشر است و زارعین هر جامعه، به حق از گنج‌های ارزشمند آن جامعه می‌باشند.

امروزه، با توسعه‌ی جوامع و پیشرفت‌های علمی و فنی بشر در زمینه‌های مختلف، زراعت از اهمیت سیاسی و راهبردی خاصی برخوردار شده است؛ اهمیتی که بسیار مهم‌تر از نفت یا نیروی نظامی است.

امروزه درحالی که انبوه جمعیت دنیا، غذایی بیش‌تر و بهتر از گذشته می‌طلبد سطح اراضی مزروعی نه‌تنها قابل افزایش نیست بلکه در مجموع، به علت توسعه‌ی شهرها، شبکه‌ی راه‌ها، فعالیت‌های بیابان‌زایی و غیره، تدریجاً در حال کاهش نیز می‌باشد.

در این شرایط، تولید روزافزون مواد غذایی و سایر فرآورده‌های گیاهی مورد نیاز، بدون آگاهی از اصول علمی نوین زراعت و کسب مهارت لازم در به‌کارگیری این اصول، غیرممکن است.

در این کتاب سعی کرده‌ایم شما را با روش‌های صحیح و علمی تولید چند محصول زراعی مهم، آشنا سازیم.

کتاب شامل ۵ بخش غلات، گیاهان علوفه‌ای، گیاهان صنعتی، حبوبات و اصلاح نباتات است. هر بخش خود شامل چند فصل است که در هر فصل (به جز فصل آخر) چند گیاه زراعی مهم کشورمان به نحوی معرفی شده‌اند که فراگیران عزیز ضمن آشنایی با ویژگی‌های گیاه‌شناختی و اکولوژیکی آن‌ها و ارزش و اهمیت آن‌ها به چگونگی و مراحل تولید این گیاهان پی برده و با انجام فعالیت‌های مربوطه در تولید آن‌ها توانمند خواهند شد.

در بخش آخر فراگیران عزیز با اصول و مبانی علم ژنتیک، اصلاح نباتات و بیوتکنولوژی آشنا خواهند شد. محتوی این کتاب به‌طور دقیق در جهت اهداف تعریف شده‌ی این رشته است و اطمینان داریم فراگیران عزیز با تسلط یافتن به مبانی و اصول این کتاب و انجام درست فعالیت‌های مطرح شده، بتوانند از تولیدکنندگان موفق بخش کشاورزی شوند و ضمن داشتن یک شغل شریف از جنس شغل انبیا، درآمد بسیار خوبی نیز داشته باشند و نقش بسیار مؤثری در استقلال و خودکفایی کشور عزیز و اسلامیمان ایفا نمایند.

همکاران عزیز در تدوین طرح درس و ارائه‌ی مطالب این کتاب با توجه به شرایط اقلیمی و ویژگی‌های اکولوژیکی منطقه‌ی خود اقدام خواهند نمود و به‌نحوی مطالب را تدریس خواهند نمود تا حداکثر هماهنگی بین مبانی نظری و فعالیت‌های پیش‌بینی شده اتفاق بیفتد. بنابراین هیچ ضرورتی به ارائه‌ی مطالب به‌ترتیبی که در کتاب آمده است وجود ندارد.

توصیه‌ی اکید به انجام فعالیت‌ها، پیگیری تحقیقات، برقراری جلسات بحث و تبادل نظر در کلاس داریم. در پایان یادآور می‌شویم هر چند سومین ویرایش این کتاب پیش روی همکاران عزیز است، اما همچنان برای هرچه بهتر و روزآمد کردن آن، به دریافت نظرات هنرمندان عزیز نیازمندیم.

مؤلفان

هدف کلی

شناسایی ویژگی‌های گیاهان عمده زراعی و توانایی کاشت، داشت، برداشت و نگهداری برخی از آنها